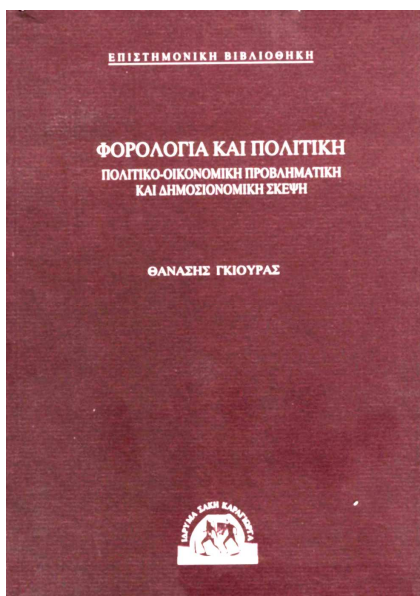

Θανάσης Γκιούρας, *Φορολογία και πολιτική. Πολιτικο-οικονομική προβληματική και δημοσιονομική σκέψη.*

Το αντικείμενο αυτής της εργασίας είναι, κατά κύριο λόγο, η ιστορική εξέλιξη της ελληνικής δημοσιονομικής θεωρίας. Στο πρώτο μέρος γίνεται απόπειρα επανακαθορισμού του αντικειμένου της φορολογικής θεωρίας υπό την προοπτική της επιστημολογικής της ένταξης στο χώρο της κλασικής πολιτικής και οικονομικής θεωρίας, από τον οποίο άλλωστε και πήγασε – ως συνέχεια ή ως αντίδραση – κατά τη διάρκεια του 18ου και 19ου αιώνα. Υπό αυτό το πρίσμα η νεωτερική κρατική θεωρία ερμηνεύεται και ως θεωρία θεμελίωσης του φορολογικού κύκλου – πράγμα το οποίο συνιστά κοινό τόπο στους αντίστοιχους κλασικούς συγγραφείς μέχρι και την

περίοδο του μεσοπολέμου. Για το σκοπό αυτό γίνεται συνοπτική αναδρομή στις πρωτοθεωρητικές προσεγγίσεις του φορολογικού φαινομένου, σύμφωνα με τις οποίες η συγκρότηση του δημοσιονομικού κύκλου γίνεται αντιληπτή ως συγκρότηση δομών κρατικής εξουσίας. Ακολούθως, το κύριο βάρος της ανακατασκευής στρέφεται στην ανάλυση των έργων συγκεκριμένων συγγραφέων: J.J.Rousseau, D.Hume, I. Kant, A. Smith και A. Wagner ως προς την αντίστοιχη θεμελίωση και ερμηνεία του φορολογικού φαινομένου. Το δεύτερο μέρος αποτελεί την πρώτη, μέχρι σήμερα, παράθεση ιστορικής εξέλιξης της ελληνικής δημοσιονομικής θεωρίας, έχοντας επίκεντρο τις εκάστοτε θεωρίες και αντιλήψεις περί φορολογίας. Εξετάζονται οι θεωρίες του Ι. Σούτσου, Ι. Ζωγράφου, Α. Ανδρεάδη, Α. Αγγελόπουλου, Π. Δερτιλή, Ι. Κούλη και Δ. Καράγιωργα, ενώ ιδιαίτερο βάρος τίθεται στην εξέταση της μετεμφυλιακής περιόδου (δεκαετίες 1950-60). Πέρα από τις διαφορές της προσωπικής προσέγγισης στη θεωρητική σύλληψη του φορολογικού φαινομένου, αναδεικνύεται η έντονη επίδραση της γερμανικής ιστορικής σχολής της οικονομίας, η οποία συνεχίζει να έχει αξιώσεις ισχύος μέχρι και στο έργο του Ι. Κούλη – ενώ από το έργο του Δ. Καράγιωργα προκύπτει το διπλό αίτημα κριτικής της ταξικής δομής του ελληνικού συστήματος φορολογίας και πραξολογικής επέμβασης επί του ίδιου στο πλαίσιο αντίληψης μιας δίκαιης κοινωνίας. Αυτό που επισημαίνεται από την ιστορική αναδρομή είναι η συσχέτιση του θεωρητικού επιχειρήματος περί φορολογίας με τις αντίστοιχες δομές εξουσίας στην Ελλάδα. Αποκαθίσταται έτσι η τοποθέτηση του επιχειρήματος στο γενικότερο πλαίσιο της Πολιτικής Επιστήμης, καθώς η πραγμάτευση του

ζητήματος καθορισμού και επιβολής του φόρου αποδεικνύεται ταυτόχρονα ως θεμελίωση πλαισίου κυριαρχίας σε μια αναπτυσσόμενη κοινωνία.